

XXV. Kansanpuistot.

Kansanpuistojen hallinnasta vuonna 1929 on saatu seuraavat tiedot:

Rahatoimikamarin kansanpuistojen hallintaa koskevia asioita hoitavaan jaostoon kuului vuonna 1929 kaupunginjohtaja A. Castrén puheenjohtajana sekä rahatoimikamarin jäsenet G. Estlander ja A. Halme. Kansanpuistojen valvoja toimi vuoden varrella esittelijänä ja oli yleisön tavattavana rahatoimikamarin kansliassa joka arkitiistai ja perjantai klo 14—15.

Toimintavuonna jaosto kokoontui keskimäärin 2 kertaa kuukaudessa, käsitellen kaikkiaan 166 asiaa, menosääntöön otettuja määrärahakysymyksiä lukuunottamatta; 27 asiaa jätettiin kamarin ratkaistavaksi.

Henkilökunta. Mustikkamaalla toimi ylim. yövahti kesäkuun 1 p:n—elokuun 31 p:n välisenä aikana ja Varsasaaren kansanpuistoon otettiin vakinaisen vartija syyskuun 1 p:stä lukien. Länt. Pihlajasaarella sijaitsevaan uuteen kansanpuistoon oli otettu vakinainen vartija toukokuun 1 p:stä, 2 kesäkartijaa toukokuun 15 p:stä vuoden loppuun ja 2 sunnuntaivartijaa 40 päivän ajaksi. Kesän aikana oli puistoon sitäpaitsi otettu ylim. siivoojatar. Kaitsija J. Salo sanottiin irti tammikuun 1 p:stä 1930 lukien ja valvoja sai toimekseen hankkia sopivan henkilön hänen sijaansa. Lauttasaaren kansanpuistossa toimi kesän aikana 1 kaitsija, 2 kesäkartijaa ja 2 sunnuntaivartijaa, sitäpaitsi otettiin sinne vakinainen vartija syyskuun 1 p:stä lukien.

Rahatoimikamarin luovutettua Hietaniemen rannan yleisölle vapaaksi kylpypaikaksi, otettiin sinne kesän ajaksi yksi vartija ja yksi siivoojatar.

Liikenne kansanpuistoihin. Kansanpuistoissa käyneiden lukumäärä kesällä 1929 ilmenee allaolevasta taulukosta, joka osoittaa puistoihin liikennettä välittävillä höyrylaivoilla ja -lautoilla myytyjen meno- ja paluulippujen lukumäärän:

	Aikuisten lippuja.	Lasten lippuja.	Yhteensä.	Lisäännyks (+) tai vähennys (-) vuonna 1929 vuoteen 1928 verrattuna.	Kaupungille maksettu lii- kennevero, Smk.
Seura- ja Mustasaari ..	50,683	6,420	57,103	+ 6,923	13,312: 75
Korkeasaari	401,169	70,365	471,534	— 86,646	107,328: 75
Mustikkamaa	315,214	22,337	337,551	— 33,887	81,037: 20
Länt. Pihlajasaari ja Lauttasaari	43,730	3,202	46,932	+ 46,932	—
Yhteensä	810,796	102,324	913,120	— 66,678	201,678: 70

Vuoden kuluessa avattiin yleisölle Länt. Pihlajasaaren ja Lauttasaaren uudet kansanpuistot. Liikennettä puistoihin välitti kapteeni A. Öster 500

markan korvausta vastaan kuukaudessa kaupungin ostamalla höyrylaivalla Västra skärgården. Laiva kasko-vakuutettiin kesänäjaksi. Joka arkipäivä klo 11 teki höyrypursi Fölisö sitäpaitsi ylimääräisen matkan kysymyksessä oleviin puistoihin.

Kulkuyhteyttä Mustikkamaalle ja Korkeasaareen parannettiin järjestämällä lauttavuoroja myöskin Vilhonvuorenkadun päästä, jonne tarkoitusta varten rakennettiin laituri. Lippujenmyynnin helpottamiseksi aidattiin laituri. Moottoriveneille, jotka siihen asti olivat liikennöineet edellämainittua matkaa, järjestettiin maihinlaskupaikkoja n. k. Masutsillan luona Sörnäisten niemellä Kulosaaren sillan eteläpuolella. Moottoriveneiden omistajat valittivat päätöksestä, mutta valitukset jätettiin huomioonottamatta.

Kapteeni A. Öster, joka ylläpiti höyrylauttaliikennettä uudella linjalla anoi, että hänet vapautettaisiin maksamasta sovittua veroa myydyistä liipuista, ja tähän anomukseen suostuttiin, mikäli se koski kesää 1929, syystä että linjan kannattavuutta ei vielä voitu laskea ja koska yksityiset henkilöt suuressa määrin liikennöivät linjaa omilla veneillään. Samalla oikeutettiin kapteeni Öster itse määräämään lippujen hinnat höyrylautalla tehdyiltä matkoilta, ollen kuitenkin velvollinen ilmoittamaan kansanpuistojen jaostolle kantamansa maksujen suuruuden.

Saadakseen paremman kulkuyhteyden Kauppaneuvos Henrik Borgströmin Tuurholmassa sijaitsevaan puistoon kääntyi jaosto Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön puoleen anoen, että Kulosaaren linjalle suotuisten ilmojen vallitessa pantaisiin ylimääräisiä vaunuja. Sitäpaitsi olisi tehtävä välikirja jonkun sopivan henkilön kanssa säännöllisten laivavurojen järjestämisestä kysymyksessä olevaan puistoon Liisankadun päässä sijaitsevalta laivalaiturilta.

Palosuojelu. Vuoden kuluessa hankittiin erinäisiä tulensammutusvälineitä kansanpuistoihin, ja Länt. Pihlajasaaren kesäsiirtolan johtajaa kehoitettiin ryhtymään erinäisiin toimenpiteisiin tulenvaaran vähentämiseksi siirtolassa.

Vahingontekokielto. Jaosto päätti kehoittaa rahatoimikamarin asiamiestä hankkimaan Uudenmaan läänin maaherralta kiellon 500 markan sakon uhalla vahingoittaa puita ja pensaita ja tehdä tulta ulkosalla kaupungin kansanpuistoissa. Sittemmin luopui jaosto kuitenkin päätöksestään ja päätti sen sijaan asettaa puistoihin tauluja, joissa laissa määrätyn rangaistuksen uhalla kiellettiin kaikki vahingonteko puistoissa.

Seurasaari. Kaitsijan asunnoksi tarkoitettun asuinrakennuksen ylin kerros oli kesän ajaksi annettu vuokralle. Puistoissa tehtiin erinäisiä korjaustöitä.

Ulkoilmamuseon johtaja oikeutettiin rakentamaan luhtirakennus museoalueelle.

Mustasaarella tehtiin pienehköjä silta- ja muita korjauksia.

Kauppaneuvos Henrik Borgströmin puistossa korjattiin siltoja.

Korkeasaari. Vuoden aikana rakennettiin saarelle näköalatorni ja rehu-mestarin asunto, ja valvojan ja eläinten hoitajain asuntoja korjattiin. Sitäpaitsi rakennettiin aitaus. Vesijohtolaitokselle annettiin toimeksi laittaa talvi-vesijohto. Ravintolan pöydät ja tuolit korjattiin ja maalattiin. Siltoja y. m. korjattiin. Kansakoulunjohtaja T. Terhenvuo oikeutettiin istuttamaan saarelle 30 tamentainta.

Palosaari yhdistettiin Korkeasaareen sillalla. Edellisellä saarella sijaitseva huvila oli kesän ajaksi luovutettu ravintoloitsija R. Joffsille, joka piti siellä kahvilaa.

Korkeasaaren eläintarhaan ei tehty mitään uudisrakennuksia vuoden varrella, mutta erinäisiä eläintenhäkkejä korjattiin perusteellisesti. Siten laitettiin kuntoon malaijilaiskarhun-, kaninin- ja hillerinhäkit sekä pieni varahäkki.

Eläinkantaa lisättiin vuoden kuluessa yhteensä 126,037:60 markan arvosta. Ostetuista eläimistä mainittakoon erikoisesti kaksi myskihärkää, kolme maakarhua ja yksi jääkarhu, viisi ilvestä ja muita nisäkkäitä ja lintuja, niiden joukossa muutamia kurkia, pelikaaneja ja flamingoja.

Kesällä oli Palosaarella pantterinäyttely. Siitä koitunut nettovoitto n. 48,000 markkaa siirrettiin n. k. leijonakassaan.

Eläinkanta vuosien 1929—30 vaihteessa oli:

	Laatu- lukumäärä.	Yksilö- lukumäärä.	Arvo, Smk.
Nisäkkäitä	35	204	175,728: 60
Lintuja	38	159	23,089: —
Kylmäverisiä eläimiä	6	38	3,535: —
Yhteensä	79	401	202,352: 60

Sitäpaitsi oli joukko pikkukaloja kuten miekka- y. m. kaloja 300 markan arvosta sekä spriissä säilytettyjä kalkkaro- ja kyykäärmeitä, kilpikonnia y. m. 100 markan arvosta.

Sittenkun Suvenniemen eläintieteelliseltä asemalta oli ostettu ilves, ja asema oli tarjoutunut tarpeen vaatiessa säilyttämään eläimen siellä keväeseen 1930, antoi jaosto kiinteistöisännöitsijän toimeksi tiedustella aiheuttaisiko säilyttäminen ylimääräisiä menoja kaupungille.

Kansanpuistojen valvoja oli Ahvenanmaan maakuntalautakunnalta anout saada Ahvenanmaalta pyydystä elävänä kaksi hirveä, johon maakuntalautakunta suostui. Suvenniemen eläintieteellisen laitoksen johtaja F. Remmler tarjoutui sittemmin pyydystämään hirvet omistamallaan verkoilla ja toimittamaan ne Korkeasaaren eläintarhaan 25,000 markalla, josta 15,000 oli maksettava etukäteen. Jaosto suostui tähän tarjoukseen.

Suvenniemen eläintieteellinen laitos teki jaostolle tarjouksen tiikeri- ja jättiläiskengurunäyttelyn järjestämisestä Palosaarelle kesäksi 1930, minkä tarjouksen jaosto hyväksyi pääasiassa samoin ehdoin, jotka olivat voimassa kertomusvuonna järjestettyyn näyttelyyn nähden, jolloin kaupunki saisi 60 % ja Suvenniemi 40 % nettotuloista.

Valvojalle annettiin toimeksi sopia jonkun mineralogin kanssa Korkeasaaren mineralikokoelman järjestämisestä.

Mustikkamaa. Kaupunki lunasti saarella olevan asuinrakennuksen ja vajan, ja rakensi kolme laituria, niistä oli yksi tarkoitettu soutuveneille, yksi moottoriveneille ja yksi uutta, Vilhovuorenkadun—Mustikkamaan välistä linjaa liikennöivälle höyrylautalle. Sitäpaitsi suoritettiin saarella pienehköjä korjaustöitä.

Varsasaari. Saarelle rakennettiin vartijan asunto ja puinen vaja.

Eräälle yksityishenkilölle myönnettiin oikeus rakentaa kioski virvoitusjuomain y. m. myyntiä varten sekä pitää sitä 5 vuoden ajan kesäkuun 1 p:stä 1929 lukien.

Läntinen Pihlajasaari. Saarella sijaitsevien huviloiden käytöstä kesällä 1929 jaosto päätti, että 1 huvilaa käytettäisiin ravintolana, 2 huvilaa kesä-

siirtolana, 1 huvilaa vartijan asuntona ja 4 huvilaa vuokrattaisiin yksityisille henkilöille; kaikki huvilat palovakuutettiin. Kaksi mukavuuslaitosta rakennettiin, etelärannalle rakennettiin aitaus auringonkylpyjä varten ja hankittiin 25 puistosohvaa sekä korjattiin siltoja.

Lauttasaari. Kaksi käymälää rakennettiin, kaivo laitettiin kuntoon, kylpyranta perattiin ja siivottiin ja taulu pystytettiin, jossa kiellettiin hiekanotto kansanpuiston alueelta. Rakennusosaston puisto-osastolle annettiin tehtäväksi karsia puita puistossa. Siltoja korjattiin.

Eräälle yksityishenkilölle myönnettiin oikeus rakentaa kahvikioski Lauttasaarelle ja pitää sitä siellä viiden vuoden ajan, kesäkuun 1 p:stä 1929 lukien.
